

ปัญหาเสพติดของผู้ต้องโทษใน ทัณฑสถานบำบัดพิเศษขอนแก่น

กิ่งแก้ว เกษโกวิท,* ประเสริฐ ถาวรคุลย์สถิตย์,*
พรทิพย์ กำพอ,* วิทัศน์ จันทร์โพธิ์ศรี,*
กาญจนา สกุลสุกใส,* ปฐุม กลั่นน้ำทิพย์,**
พงษ์ชัย หมูไพบูลย์*** เปลื้อง จุลรักษา***

* ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** งานบริการการศึกษา

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*** ทัณฑสถานบำบัดพิเศษขอนแก่น

Narcotic Problem in Khon Kaen Correctional Institution For Drug-Addicted Offenders.

Kingkaew Ketkowitz,* Prasert Thavondunstid,* Pontip Komporn,* Witat Chanphosri,* Ganjana Skulsuksai,* Pathom Klannamtip,** Phongchai Muphaiboon,*** Pluang Junraksa.***

* *Department of Public Health Administration, Faculty of Public Health, Khon Kaen University.*

** *Education Service, Faculty of Public Health, Khon Kaen University.*

*** *Khon Kaen Correctional Institution for Drug-Addicted Offenders.*

The research was found that there were 2 reasons for drug addiction :
1. Oppression and unhappiness. 2. A temptation to try drugs as a result of peer pressure. There were also other factors : For example, the location of houses near places where the buying and selling of drugs is common allowed some offenders to become used to the sight of frequent drug use. On some occasions, subjects were persuaded to try drugs when they were unhappy. Thus it was not easy to refrain. Moreover, these offenders had a low standard of living, and a low level of education. Therefore, they had an urge to try drugs as an escape. After their first use of drugs they felt relaxed by the effects of the drugs. As a result, they become happy, relaxed, and they could work better. This made the drug users want to continue the use. Also, these drug users had a belief that heroin was the most dangerous kind of drug. They believed that other kinds of drugs were safer than heroin, and therefore not dangerous. Moreover, those who lived near the offenders did not pay particular attention to drug addiction problems. These factors contributed to the tendency to use drugs continuously. Finally, they became addicted to drugs.

It was found that each drug user had tried more than one kind of drug. They usually began with the mildest and changed to the more dangerous ones. At the end almost all became drug dealers themselves. In the Northeast of Thailand the selling and buying of drugs was done in habitation region both in and out of town.

ผลของการวิจัยพบว่า ความไม่สบายใจหรือความ
คับข้องใจ และการอยากทดลองอยากสนุกสนาน
กับเพื่อนฝูง เป็นสาเหตุสำคัญ 2 ประการ ที่นำไป
สู่การใช้ยาเสพติด นอกจากนี้ยังมีสาเหตุหลักอื่น
อื่นๆ เช่น บำบัดอยู่ในแหล่งซื้อขายยาเสพติด ได้
พบได้เห็นการใช้ยาเสพติดอยู่เป็นประจำ การถูก
เพื่อนชักชวน รวมทั้งการเป็นผู้มีความเป็นอยู่ทาง
สังคมต่ำ การศึกษาต่ำ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนนี้มีผลทำ
ให้ถูกชักจูงได้ง่าย และในที่สุดก็เกิดการลองใช้ยา
เสพติดขึ้น เมื่อได้ทดลองใช้ครั้งแรกแล้ว ด้วย
ฤทธิ์ของยาเสพติดที่ทำให้เกิดความสบาย ผ่อนคลาย
ความตึงเครียด อารมณ์ดี ขยันทำงาน ฯลฯ ทำให้
ผู้ใช้ติดใจที่จะใช้ครั้งต่อไป ประกอบกับเจตคติของ
ผู้ต้องโทษที่ว่า ยาเสพติดประเภทเฮโรอีนเป็น
ยาเสพติดที่มีอันตรายร้ายแรงที่สุด จึงทำให้ผู้ต้อง
โทษใช้ยาเสพติดชนิดอื่น โดยเข้าใจว่ามีอันตราย
น้อยรวมทั้งการที่ผู้ใกล้ชิดของผู้ต้องโทษไม่ได้ให้
ความเอาใจใส่ที่แท้จริงต่อปัญหายาเสพติด เหล่านี้
ล้วนเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการใช้ยาเสพติด
ต่อไปเรื่อยๆ และกลายเป็นผู้ติดยาในที่สุด

ลักษณะการใช้ยาเสพติดของผู้ต้องโทษพบ
ว่า ทุกรายใช้ยาเสพติดมาแล้วเกินกว่า 1 ชนิด โดย
จะเริ่มมาจากยาเสพติดที่มีอันตรายน้อยก่อน และ
จะเปลี่ยนมาใช้ยาเสพติดที่มีอันตรายมากขึ้นตาม
ลำดับ ในที่สุดเกือบทุกรายจะกลายมาเป็นผู้ค้ายา
เสพติดเสียเอง สำหรับสถานที่ๆ นิยมซื้อขายยา
เสพติดกันมากที่สุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
คือ ย่านบ้านอยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็นเขตอำเภอเมือง
หรือนอกเขตอำเภอเมืองก็ตาม

บทนำ

ปัจจุบัน ปัญหายาเสพติดยังคงเป็นปัญหา
ที่มีความสำคัญมากปัญหาหนึ่ง แม้ว่าจะเป็น
ปัญหาที่แก้ไขได้ยากยิ่ง เนื่องจากมีความซับซ้อน
ในโครงสร้างของปัญหาอันประกอบด้วย ปัญหา
เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม ครอบครัว และ

อื่นๆ แต่ก็ยังเป็นปัญหาที่จะต้องแก้ไขต่อไปอย่าง
ไม่หยุดยั้งเพราะนอกจากจะเป็นปัญหาสังคมที่
สร้างความเสียหายนานาประการให้กับประเทศชาติ
แล้ว ยังเสื่อมเสียถึงเกียรติภูมิของประเทศอีก
ด้วย รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้ตระหนักถึงความ
สำคัญของปัญหานี้ จึงได้มีมาตรการในการดำเนิน
งานเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาก็ให้หมดสิ้นไปเป็น 3
ประการคือ นโยบายด้านการป้องกัน การปราบปราม
และการบำบัดรักษา

อย่างไรก็ตาม ปัญหาการติดยาเสพติดของ
ประชาชนยังมิได้ลดน้อยลง มีผู้ประมาณการไว้
ว่าในปัจจุบันมีผู้ติดยาเสพติดถึง 5-6 แสนคน
เป็นชายชนร้อยละ 60-70 โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น
และหนุ่มสาวอายุระหว่าง 16-25 ปี และรัฐบาล
ประมาณการไว้ว่าต้องใช้จ่ายเงินเพื่อการป้องกัน
และบำบัดรักษาในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนา
ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) เป็นเงิน 703,839,000
บาท หรือประมาณปีละ 140 ล้านบาท ซึ่งหาก
สามารถแก้ปัญหการติดยาเสพติดของประชาชน
ลงได้ก็จะเป็นการลดค่าใช้จ่ายลงเป็นอันมาก
และนับเป็นการแก้ไขที่ต้นเหตุ แต่การที่จะปราบ
ปรามยาเสพติดให้หมดไปจากสังคมนั้นเป็นเรื่อง
ยาก เมื่อยาเสพติดชนิดหนึ่งหมดไป ก็อาจมียา
เสพติดชนิดใหม่เข้ามาแทนที่ได้

ฉะนั้น จึงน่าจะได้มีการศึกษาว่า อะไรเป็น
ปัญหาสำคัญให้เกิดการติดและใช้ยาเสพติด ซึ่ง
จากรายงานการวิจัยที่มีผู้กระทำไว้แล้วพอสรุป
ได้ว่า สาเหตุของการติดยาเสพติดเป็นสาเหตุที่
ซับซ้อน มีสาเหตุมากมายที่นำมาสู่การใช้ยา บาง
อย่างไม่ใช่สาเหตุโดยตรง อาจเป็นส่วนเสริมหรือ
ผลักดันให้มีการใช้ยามากขึ้น ดังนั้น การวิจัยใน
ครั้งนี้นอกจากเป็นการศึกษาสภาพการณ์โดยทั่วๆ ไป
ของผู้ติดยา เพื่อดูแนวโน้มในปัจจุบันและค้นหา

ว่าอะไรเป็นสาเหตุหลักที่นำไปสู่การใช้ยาเสพติด แล้วยังได้ศึกษาถึงปัจจัยผลักดันหรือปัจจัยเสริมให้มีการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นผู้ติดยา ในที่สุด นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงเจตคติ และความรู้เรื่องยาเสพติดของผู้ต้องโทษ ศึกษาถึงลักษณะการใช้ยาเสพติด รวมถึงลักษณะของสถานที่ หรือชุมชนที่ใช้ในการติดต่อซื้อขายยาเสพติด

วิธีการศึกษา

ประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นผู้ต้องโทษผิดพระ-ราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ซึ่งศาลตัดสินเด็ดขาดแล้ว และถูกส่งตัวมาไว้ที่ทัณฑสถานบำบัดพิเศษขอนแก่น โดยสัมภาษณ์ผู้ต้องโทษทุกคนที่มีประวัติเสพยาเสพติด ไม่ว่าจะถูกจับกุมด้วยข้อหาใดก็ตาม ในช่วงระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2530 ได้จำนวนประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 160 คน

วิธีการเก็บข้อมูล

1. ใช้แบบสอบถามซึ่งได้ผ่านการ pretest เรียบร้อยแล้ว โดยแบ่งเนื้อหาแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน คือ-

ตอนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ประวัติการเสพยาเสพติด

ตอนที่ 3 สาเหตุของการติดยาและการบำบัดรักษา

ตอนที่ 4 ความรู้เรื่องยาเสพติดและเจตคติต่อยาเสพติด

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) หลังจากที่ได้ทำการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ต้องโทษจำนวน 10 คน ที่มีประวัติน่าสนใจมาทำการสัมภาษณ์อย่างละเอียด โดยเน้นในเรื่องความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของผู้ต้องโทษและสาเหตุของการติดยา

ยาเสพติดให้โทษ เพื่อเป็นการค้นหาข้อมูลบางอย่างที่ไม่สามารถตอบในแบบสอบถามได้และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องมากที่สุด โดยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามได้ข้อเท็จจริงมากที่สุด ทางคณะผู้วิจัยได้ประสานงานขอความร่วมมือจากทัณฑสถานบำบัดพิเศษ ขอให้หอศาสนา-จารย์และเจ้าหน้าที่ของทัณฑสถานฯ ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและเข้าใจผู้ต้องโทษเป็นอย่างดี ผู้ต้องโทษมีความไว้วางใจทำการสัมภาษณ์ผู้ต้องโทษทุกรายที่มีประวัติติดยาเสพติดและใช้ยาเสพติด ข้อมูลที่ได้ทั้งการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสัมภาษณ์จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ร่วมกันอธิบายผลโดยใช้คำร้อยละ รายงานผลการวิจัยในรูปแบบความเรียง ตาราง และแผนภูมิ

ผลการศึกษา

คุณลักษณะทั่วไปของผู้ต้องโทษ

ในจำนวนผู้ต้องโทษซึ่งเป็นชายทั้งหมด 160 คนนั้น ผู้ที่อายุน้อยที่สุดคือ 20 ปี มากที่สุด 77 ปี ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 21-40 ปี มีจำนวนรวมกันถึงร้อยละ 70.63 และถูกจับกุมครั้งนี้เป็นครั้งแรก ผู้ต้องโทษส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและสมรสแล้ว การศึกษาสูงสุด จบระดับ ปวช. แต่ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.88 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้ต้องโทษเกือบทั้งหมดมีงานทำแล้ว รายได้เฉลี่ยต่อเดือนค่อนข้างต่ำ ร้อยละ 73.12 มีรายได้ต่ำกว่าเดือนละ 2,000 บาท กว่าครึ่งหนึ่งของผู้ต้องโทษจึงต้องหารายได้พิเศษมาจุนเจือครอบครัว และในจำนวนนี้ร้อยละ 12.62 หารายได้พิเศษโดยการทำงานผิดกฎหมาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการค้ายา

เสพติด สำหรับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของผู้ต้องโทษพบว่า เกือบทุกรายมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดี เช่น บิดามารดาทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ ในที่สุดต้องแยกทางกันเดิน

ผู้ต้องโทษเกือบทั้งหมดมีบ้านเรือนอยู่ในแหล่งยาเสพติดทั้งสิ้นคือ เป็นทั้งแหล่งซื้อขายยาเสพติดและแหล่งกนัตติยาเสพติด

ตารางที่ 1 อัตราส่วนร้อยละของผู้ต้องโทษจำแนกตามคุณลักษณะทั่วไป

คุณลักษณะทั่วไปของผู้ต้องโทษ	อัตราส่วนร้อยละ
อายุ (ปี)	
16 - 20	0.62 (1)
21 - 25	16.88 (27)
26 - 30	17.50 (28)
31 - 35	23.75 (38)
36 - 40	12.50 (20)
41 - 45	11.25 (18)
46 - 50	9.38 (15)
51 - 55	1.88 (3)
56 - 60	2.50 (4)
61 - 65	0.62 (1)
66 - 70	1.88 (3)
71 - 75	0.62 (1)
76 - 80	0.62 (1)
การศึกษาสูงสุด	
ไม่ได้รับการศึกษา	2.50 (4)
เรียนระดับประถมศึกษาแต่ไม่จบ	3.75 (6)
จบ ป.4	61.88 (99)
จบ ป.7	13.13 (21)
ระดับมัธยมศึกษาแต่ไม่จบ	1.87 (3)
ม.ศ.5 หรือ ม.6 ปัจจุบัน	14.38 (23)
ป.ว.ช.	1.88 (3)
นักธรรมโท	0.62 (1)

ตารางที่ 1 อัตราส่วนร้อยละของผู้ต้องโทษ จำแนกตามคุณลักษณะทั่วไป (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไปของผู้ต้องโทษ	อัตราส่วนร้อยละ
อาชีพ	
งานประจำ	78.75 (126)
งานชั่วคราว	18.13 (29)
นักเรียน	0.62 (1)
ว่างงาน	1.88 (3)
ไม่ตอบ	0.62 (1)
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	
ต่ำกว่า 500 บาท	21.87 (35)
500-1000	31.25 (50)
1001-1500	12.50 (20)
1501-2000	7.50 (12)
2001-2500	1.25 (2)
2501-3000	13.75 (22)
3000 บาท ขึ้นไป	8.76 (14)
ไม่แน่นอน	2.50 (4)
ไม่มีรายได้	0.62 (1)

ประวัติการเสพยาเสพติดและลักษณะการใช้ยาเสพติด

ช่วงอายุที่ผู้ต้องโทษเริ่มเสพยากันมากเริ่มตั้งแต่ก่อนวัยรุ่น (11-16 ปี) จนกระทั่งวัยผู้ใหญ่ อายุ 40 ปี ขึ้นไป แต่ช่วงอายุ 17-22 ปี เป็นช่วงที่มีการเริ่มใช้ยาเสพติดกันมากที่สุด ผู้ต้องโทษประมาณร้อยละ 5.63 เคยใช้ยาเสพติดมาแล้ว ตั้งแต่สมัยที่ยังเป็นนักเรียน ยาเสพติดที่ผู้ต้องโทษนิยมใช้เป็นครั้งแรกคือ กัญชา ยกเว้นผู้ที่เริ่มเสพยาเสพติดเมื่ออายุ 41 ปีขึ้นไป นิยมเริ่มด้วยฝิ่น ส่วนเฮโรอีนนั้น นิยมใช้มากที่สุดในกลุ่มอายุ 17-22 ปี เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ต้องโทษเกือบทั้งหมดเคยสูบบุหรี่และดื่มเหล้ามาก่อนแล้วทั้งสิ้น ดังนั้นเหล้าและบุหรี่ จึงน่าจะเป็นปัญหา

สำคัญนำไปสู่การใช้ยาเสพติดชนิดร้ายแรงต่อไป

ลักษณะการใช้ยาเสพติดของผู้ต้องโทษพบว่า ทุกรายใช้ยาเสพติดมาแล้วเกินกว่า 1 ชนิด ผู้ที่ใช้เฮโรอีนไม่ว่าจะใช้เป็นครั้งแรกหรือต่อมาภายหลังเปลี่ยนมาใช้เฮโรอีนก็ตาม วิธีการเสพยาเริ่มด้วยการสูบแก้ป ต่อมาเปลี่ยนเป็นฉีดทั้งเส้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้ต้องโทษจะใช้ยาเสพติดมาแล้วเกินกว่า 1 ชนิด แต่ยาเสพติดที่เสพยาเป็นหลัก

ภายในระยะเวลา 30 วัน ก่อนถูกจับกุมก็คือกัญชา รองลงมาคือเฮโรอีน และฝิ่น ผู้ต้องโทษร้อยละ 86.25 เสพยาชนิดเดียว ร้อยละ 11.25 ใช้ยาสองชนิดผสมกัน มีเพียงร้อยละ 2.50 เท่านั้น ที่ใช้ยาตั้งแต่ 2 ชนิดสลับกัน ระยะเวลาของการใช้ยาเสพติดส่วนใหญ่ใช้มาแล้วเป็นระยะเวลา 2-4 ปี มีร้อยละ 33.13 ผู้ที่ใช้ยาเสพติดมาเป็นระยะเวลานาน ๆ ตั้งแต่ 11 ปี ก็มีจำนวนมากถึงร้อยละ 24.38

ตารางที่ 2 อายุที่เริ่มเสพยาและชนิดของยาเสพติดที่ใช้ครั้งแรก

อายุ/ปี	เฮโรอีน	ฝิ่น	กัญชา	ยากระตุ้นประสาท	รวม
ต่ำกว่า 10 ปี	-	-	100 (1) 0.96	-	0.62 (1)
11 - 16	23.08 (3) 9.09	-	76.92 (10) 9.62	-	8.13 (13)
17 - 22	27.78 (15) 45.45	3.70 (2) 9.09	68.52 (37) 35.58	-	33.75 (54)
23 - 28	19.35 (6) 18.18	12.90 (4) 18.18	64.52 (20) 19.23	3.23 (1) 100	19.38 (31)
29 - 34	25.00 (6) 18.18	16.67 (4) 18.18	58.33 (14) 13.46	-	15.00 (24)
35 - 40	8.00 (2) 6.06	24.00 (6) 27.27	68.00 (17) 16.35	-	15.63 (25)
41 ปีขึ้นไป	-	54.55 (6) 27.27	45.45 (5) 4.81	-	6.87 (11)
ไม่ตอบ	100 (1) 3.03	-	-	-	0.62 (1)
รวม	20.63 (33)	13.75 (22)	65 (104)	0.62 (1)	160

ในเรื่องจำนวนเงินที่ใช้ซื้อยาต่อวันของผู้ต้องโทษนั้นพบว่า ผู้ที่ติดกัญชาและฝิ่นจะใช้เงินไม่สูงมาก เมื่อเทียบกับผู้ติดเฮโรอีน คือใช้เงินไม่เกิน 70 บาทต่อวัน สำหรับผู้ที่ติดฝิ่นและไม่เกิน 50 บาทต่อวัน สำหรับผู้ที่ติดกัญชา แต่ส่วนใหญ่ผู้ที่ติดฝิ่นและกัญชาจะใช้เงินวันละไม่เกิน 30 บาท

ผู้ที่ติดเฮโรอีนประมาณร้อยละ 55.36 ใช้เงินประมาณวันละ 11-40 บาท แต่ผู้ที่ใช้เงินมากกว่าวันละ 70 บาท ก็มีมากถึงร้อยละ 25

สถานที่ที่นิยมซื้อขายยาเสพติดกันมากที่สุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือ ย่านบ้านอยู่อาศัยไม่ว่าจะเป็นเขตอำเภอเมืองหรือนอกเขต

อำเภอเมืองก็ตาม ก็จะมีจำนวนรวมกันถึงร้อยละ 66.88

สาเหตุของการติดยาเสพติดและการบำบัดรักษา

สาเหตุสำคัญที่นำไปสู่การใช้ยาเสพติดนั้น พบว่า ผู้ต้องโทษร้อยละ 58.75 มีความไม่สบายใจหรือคับข้องใจมาก่อนที่จะเริ่มใช้ยาเสพติดครั้งแรก และร้อยละ 41.25 ไม่ได้มีสาเหตุด้านจิตใจ แต่เกิดจากการอยากลอง อยากสนุกสนานกับเพื่อนฝูง ประกอบกับมีสาเหตุหลักคันอื่น ๆ เช่น บ้านอยู่ในแหล่งคนติดยาเสพติดและแหล่งซื้อขายยา

เสพติด (ร้อยละ 93.75 และร้อยละ 88.13) การถูกเพื่อนชักชวน (ร้อยละ 58.13) ทำให้เกิดการอยากลอง เมื่อลองใช้แล้ว ด้วยฤทธิ์ของยาเสพติดที่ทำให้เกิดความสุข ผ่อนคลายความตึงเครียด อารมณ์ดี ขยันทำงาน ทำให้ผู้เสพชอบและติดใจที่จะใช้ครั้งต่อไปและเนื่องจากยาเสพติดไม่ได้ทำให้เกิดผลร้ายต่อร่างกายในทันทีทันใดทำให้ผู้ใช้ไม่ได้ตระหนักถึงโทษภัยที่จะเกิดตามมา

สำหรับการบำบัดรักษานั้นพบว่า ผู้ติดยาเสพติดถึงร้อยละ 80.63 ไม่เคยเข้ารับการบำบัดรักษามาก่อน มีเพียงร้อยละ 19.37 เท่านั้นที่เคยเข้ารับการรักษา

ตารางที่ 3 สาเหตุของการติดยาเสพติด

รายการ	อัตราส่วนร้อยละ
สาเหตุการติดยาเสพติด	
มีความไม่สบายใจหรือคับข้องใจ	58.75 (94)
ไม่มี	41.25 (66)
สาเหตุของความคับข้องใจ (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)	
ครอบครัวอยู่กันไม่ราบรื่น ทะเลาะเบาะแว้งทำให้เบื่อบ้าน	88.30 (83)
เศรษฐกิจไม่ดี เงินไม่พอใช้ การค้าขาดทุน มีหนี้สิน	71.28 (67)
ปัญหาเรื่องบุตร เช่น บุตรไม่อยู่ในโอวาท เกเร	14.89 (14)
ทะเลาะกับเพื่อนบ้าน	5.32 (5)
พ่อแม่หรือผู้ปกครองเข้มงวดมากเกินไป ความเป็นประจำ	1.06 (1)
เรียนไม่ทันเพื่อน มีปัญหาในการเรียน ครูดู	2.13 (2)
มีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับคนอื่นไม่ได้	4.25 (4)
ไม่ได้รับความยุติธรรมในเรื่องต่าง ๆ	13.83 (13)
เจ็บป่วยเรื้อรังรักษาไม่หาย	35.11 (33)
มีปัญหารื่องแฟน ทะเลาะกับแฟน	37.23 (35)
ว่างงานไม่มีอะไรจะทำ	43.62 (41)
พี่น้องทำให้ไม่สบายใจ	76.59 (72)
ภรรยาเสียชีวิต ต้องส่งลูกเรียน	1.06 (1)
เป็นโรคตับอักเสบ	1.06 (1)
ตรากตรำทำงานหนัก อยากพักผ่อน	1.06 (1)

ตารางที่ 3 สาเหตุของการติดยาเสพติด (ต่อ)

รายการ	อัตราส่วนร้อยละ
การติดยาเสพติดโดยไม่มีสาเหตุมาจากความคับข้องใจ (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)	
อยากทดลอง อยากรู้รสชาติ เห็นคนอื่นใช้อยากใช้บ้าง	89.39 (59)
อยากแสดงความกล้าหาญ	4.55 (3)
ไม่เชื่อว่าจะมีโทษภัยร้ายแรง	34.85 (23)
ถูกหลอก	3.03 (2)
อยากสนุกสนานกับเพื่อนฝูงเลวลองดู	54.55 (36)
สาขายใจ ทำงานขยัน	1.51 (1)
รู้เท่าไม่ถึงการณ์	1.51 (1)
ไม่มีงานจะทำเป็นอาชีพ	1.51 (1)
คิดว่าสุขภาพอารมณ์ดีกว่าไม่เคยกะเสาะกับใคร	1.51 (1)
เป็นขารักขาโรค	1.51 (1)

ความรู้และเจตคติของผู้ต้องโทษต่อปัญหา ยาเสพติด

ผู้ต้องโทษถึงร้อยละ 90.63 มีความรู้เรื่อง ยาเสพติดให้โทษมาก่อนที่จะติดยา จึงเป็นที่น่า สงเกตว่า ความรู้ที่ผู้ต้องโทษมีไม่ได้ทำให้เกิด การตระหนักหรือเกรงกลัวโทษภัยแต่อย่างใด

นอกจากนี้ผู้ต้องโทษถึงร้อยละ 61.88 มี เจตคติที่ว่าเฮโรอีนเป็นยาเสพติดที่มีอันตรายมาก ที่สุด ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้มีการใช้ยาเสพติด ชนิดอื่น ๆ เช่น กัญชาและฝิ่นแพร่หลายมากขึ้น เพราะคิดว่าไม่มีโทษภัยร้ายแรง

วิจารณ์

ประเด็นสำคัญของปัญหา ยาเสพติดที่น่าพิจารณา เป็นพิเศษได้แก่

1. สาเหตุของการติดยาเสพติด

1.1 สาเหตุสำคัญ สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิด การใช้และการติดยาเสพติด คือ

ก. มีปัญหาคับข้องใจหรือมีความไม่สบาย ใจมาก่อนใช้ยาเสพติด เช่น ปัญหาครอบครัวปัญหา เศรษฐกิจ ปัญหาเรื่องบุตร ปัญหาโรคภัยไข้เจ็บ ฯลฯ

ข. ไม่มีปัญหาด้านจิตใจ แต่มีสาเหตุอื่น ๆ เช่น อยากลอง อยากสนุกสนานกับเพื่อนฝูง ฯลฯ

1.2 สาเหตุเสริม

ทั้งกลุ่มที่มีปัญหาคับข้องใจและกลุ่มที่ไม่มี ปัญหาคับข้องใจนั้น จะเกิดการอยากลองใช้ยา เสพติด จนกระทั่งทดลองใช้ด้วยตนเอง จะต้องมี สาเหตุส่งเสริมให้เกิดการอยากลองใช้ เพราะมีคน อื่นเป็นจำนวนมากที่เมื่อมีปัญหาคับข้องใจแล้ว ไม่ได้หาทางออกโดยใช้ยาเสพติดเสมอไป ตัวอย่าง ของสาเหตุเสริม เช่น การได้พบได้เห็นการใช้ยา เสพติดอยู่เป็นประจำ การที่มีผู้แนะนำให้ใช้ จาก ลักษณะส่วนตัวของผู้ต้องโทษที่มีความรู้น้อย ความ เป็นอยู่ทางสังคมต่ำ ทำให้ถูกชักชวนได้ง่าย ฯลฯ

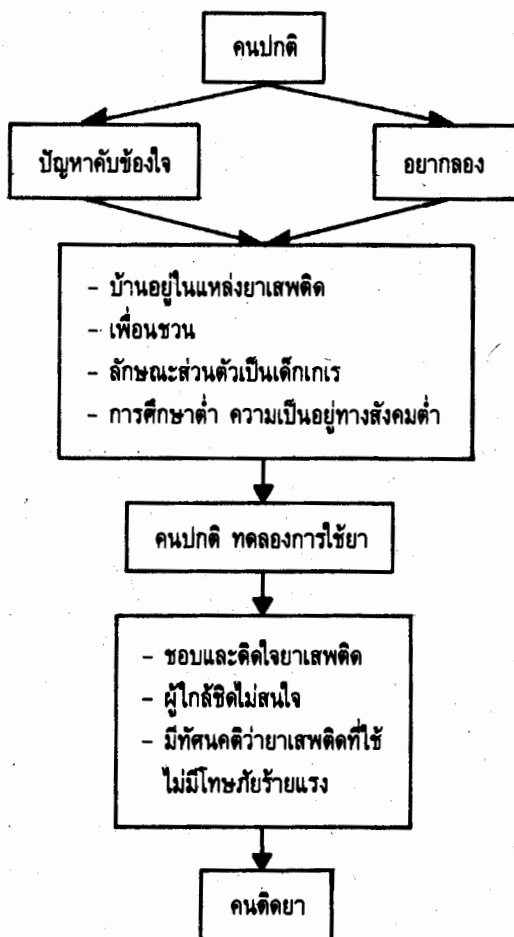
จากสาเหตุสำคัญและสาเหตุเสริมดังกล่าว ข้างต้น ทำให้เกิดการทดลองใช้ยาเสพติดขึ้น นอก

จากนี้ยังมีปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ อีก ทำให้เกิดการเสพติดในที่สุด เช่น ทดลองดูแล้วชอบในรสชาติ การที่คิดว่ายาเสพติดที่ตนใช้ไม่มีอันตรายใด ๆ การขาดการเอาใจใส่ของพ่อแม่ผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะ

การฝึกหัดให้บุคคลมีจิตใจที่เข้มแข็ง อดทน อดกลั้น มั่นใจในตัวเองและเอาชนะใจตนเองได้ รวมทั้งการเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดจากพ่อแม่ผู้ปกครอง น่าจะเป็นทางออกที่สำคัญ นำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติด

สาเหตุของการติดยาเสพติดจากการศึกษานี้ อาจเขียนเป็นแผนผังได้ ดังนี้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมูลนิธิคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้กรุณาให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์เลื่อน สุริหาร และผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์สุพจน์ ไชยศิริ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนกระทั่งการวิจัยสำเร็จลุล่วงลงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. ชื่นชม เจริญยุทธ. การศึกษาการใช้ยาและทัศนคติต่อยาเสพติดให้โทษของนักศึกษาวิทยาลัยครูธนบุรี. โครงการสังคมศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาการแพทย์ ภาควิชาสังคมศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2520.
2. ศูนย์บำบัดรักษาเสพติดภาคเหนือ, กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, รายงานผลงาน 2526. เชียงใหม่ : ศูนย์การคำพิพจนตร. 2526.
3. เสริม ปุณณะหิตานนท์. การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดให้โทษในประเทศไทยและปัญหาที่เกี่ยวข้อง. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พระนคร : 2517.
4. สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. รายงานการศึกษาและติดตามการเปลี่ยนแปลงลักษณะปัญหายาเสพติดในเรือนจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2524. เอกสาร 10/2525.
5. สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. สรุปย่อผลงานวิจัยยาเสพติด. เอกสาร 05/2521.
6. สมจิตต์ ภาติกร. มูลเหตุจูงใจเสพติดให้โทษและสารเสพติดของเด็กชายวัยรุ่น อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2527.
7. คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามการให้ยาเสพติดในสถานศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา, 2520.

8. สำนักรายการรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ติดยาเสพติดที่สมัครใจเข้ารับการรักษาในรอบปีงบประมาณ 2525. เอกสารเผยแพร่ 11-2526.
9. สำนักรายการรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. แผนบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและสารเสพติดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529). เอกสารหมายเลข 16-๕525.
10. สำนักรายการรัฐมนตรี. สำนักงาน ป.ป.ส. ครอบครัว 4 ปี. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์บำรุงนุกูลกิจ. 2523.
11. สำนักรายการรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. รายงานสถิติเกี่ยวกับ ผู้เข้ารับการรักษาการติดยาเสพติด ประจำปี 2525-2526.